

"Haşrin muktezası, kâinatın tedbiriyle alakadar her isimdir." diye ifade ediliyor. Peki, Allah'ın kâinata hiç taalluk etmeyen isimleri var mıdır?

Allah'ın fiili isimlerinin bir sınırı, bir miktarı bulunmuyor. Bu yüzden Allah'ın bütün isimleri kâinata tecelli ediyor demek doğru olmaz.

Allah'ın fiil ve icraatları, Allah'ın fiili isimleri ile ilgilidir. Her bir fiil bir isme, isim ise sığata, sığat da Zat-ı Akdes'e dayanır ve ona işaret eder. Mesela, kâinattaki temizlik ve tanzif fiili Allah'ın **Kuddüs** ismimin bir tecellisidir. Bütün canlıların rızıklarının temin edilmesi fiili de **Rezzak** isminin bir tecellisidir...

Bu fiili isimlerin çokluğu, Allah'ın **kudret** sıfatının muhtelif mevcudattaki muhtelif tecelliyatından ibarettir. Mesela, **Allah'ın kudret sıfatı** bir çekirdeğin açılmasında tecelli ederken **Fettâh** nâmını alıyor, bir canlının ölümünde **Mümit** ismini alıyor, bir hayat bahşederken **Muhyî** ismini alıyor, canlılara rızık verirken **Rezzâk** nâmını alıyor ve hâkeza...

Üstad Hazretleri esmâ-i hüsnanın, dolayısı ile ona müstenit olan fiil ve icraatların nihayetsiz olduğunu ve bunların menşelerini şu şekilde izah ediyor:

"Sual: Bu fiili isimlerinin kesretle tenevvüü neden meydana geliyor?"

"Cevap: Kudret-i ezeliyenin, kainattaki mevcudatın nevilerine, fertlerine olan nispet ve taallukundan husule gelir."(1)

Mesela, cennet dünyaya göre çok farklı bir mekândır. Cennette olup da dünyada olmayacak çok şeyler olacak. Cennetteki her bir yeni fiil ise yeni bir isme dayanacak. Yani dar-ı bekada yeni isimler zuhur edecekler, bu isimlerin sınırı ve adedi hakkında bir malumat sahibi olmamız mümkün değildir.

(1) bk. [İşârâtü'l-İ'câz, Fatiha Sûresi Tefsiri.](#)